

sygn. akt II Ca 1661/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 kwietnia 2016 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu, Wydział II Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Tomasz Żak

Protokolant: -----

po rozpoznaniu w dniu 8 kwietnia 2016 r. w Poznaniu

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa M. K.

przeciwko L. W.

o zapłatę

na skutek apelacji powódki

od wyroku Sądu Rejonowego w Wągrowcu z dnia 20 października 2015 r.

sygn. akt I C 532/15

1. zmienia zaskarżony wyrok w punkcie 3 w ten sposób, że zasądzone tam od powódki na rzecz pozwanego koszty procesu obniża do kwoty 617 (sześćset siedemnaście) zł;
2. w pozostałym zakresie apelację oddala;
3. zasądza od powódki na rzecz pozwanego kwotę 300 (trzysta) zł tytułem zwrotu kosztów procesu za drugą instancję.

SSO Tomasz Żak

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 20 października 2015 r. Sąd Rejonowy – w punkcie 1 – oddalił powództwo, w którym powódka domagała się od pozwanego zwrotu pożyczki w kwocie 3.000 zł wraz z odsetkami, nadto - kosztami sądowymi obciążył powódkę (punkt 2) oraz zasądził od niej na rzecz pozwanego kwotę 1.217 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego (punkt 3).

W apelacji powódka zarzuciła wyrokowi naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 888 § 1 kc i art. 890 § 1 kc w zw. z art. 33 § 2 kro, poprzez ich niezastosowanie, podczas gdy z okoliczności sprawy wynika, że powódka otrzymywała darowizny od swoich rodziców i z tych właśnie środków, stanowiących jej majątek odrębny, udzieliła pożyczki pozwanemu, a także naruszenie art. 60 kc w zw. z art. 65 § 1 i 2 kc - poprzez ich niezastosowanie, choć z okoliczności sprawy wynika, że celem, który przyświecał stronom, było zawarcie umowy pożyczki. Co do przepisów postępowania, powódka wytknęła naruszenie § 6 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu, co polegało na zasądzeniu od niej na rzecz pozwanego kosztów zastępstwa procesowego

w wysokości 1.200 zł, gdy tymczasem, z uwagi na wartość przedmiotu sporu, należna z tego tytułu była kwota 600 zł. Apelacja opiera się na zanegowaniu stanowiska Sądu Rejonowego, który uznał, że powódka nie wykazała pochodzenia z jej majątku odrębnego środków przekazanych pozwanemu tytułem pożyczki w wysokości 3.000 zł, a skoro środki te pochodziły z majątku wspólnego (z wynagrodzenia powódki za pracę), to nie doszło do zawarcia umowy pożyczki między stronami, lecz jedynie do przesunięcia między małżonkami środków finansowych należących do ich majątku wspólnego. Skarżąca wniosła o przeprowadzenie w postępowaniu odwoławczym dowodu z dokumentów załączonych do apelacji, a mianowicie oświadczenia M. S. oraz wydruków z rachunku bankowego na okoliczność dokonanych na rzecz powódki darowizn, co potwierdza, że kwota pożyczona pozwanemu pochodziła z jej majątku osobistego. W konkluzji w apelacji sformułowano wniosek o zmianę zaskarżonego wyroku i uwzględnienie powództwa w całości.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje.

Niniejsza sprawa jest rozpoznawana w postępowaniu uproszczonym. Zgodnie z art. 505¹³ § 2 kpc, w postępowaniu tym, jeżeli sąd drugiej instancji nie przeprowadził postępowania dowodowego, uzasadnienie wyroku powinno zawierać jedynie wyjaśnienie podstawy prawnej rozstrzygnięcia z przytoczeniem przepisów prawa. Skoro zatem Sąd Okręgowy nie przeprowadził dowodów, bowiem wnioski dowodowe zawarte w apelacji zostały oddalone, to można od razu przejść do wyjaśnienia podstawy prawnej wydanego w drugiej instancji orzeczenia.

Na początku należy stwierdzić, że Sąd Rejonowy w sposób prawidłowy ustalił stan faktyczny, opierając go na materiale procesowym zebrany w aktach sprawy. Z uwagi na to, na podstawie art. 382 kpc, Sąd Okręgowy przyjął ustalenia faktyczne poczynione w pierwszej instancji za własne.

Zgodnie z art. 505¹¹ § 1 kpc, sąd drugiej instancji nie przeprowadza postępowania dowodowego z wyjątkiem dowodu z dokumentów. Jak stanowi § 2, przepisu tego nie stosuje się, jeżeli apelację oparto na późniejszym wykryciu okoliczności faktycznych lub środkach dowodowych, z których strona nie mogła skorzystać przed sądem pierwszej instancji.

Wnosząc o przeprowadzenie w postępowaniu odwoławczym dowodów z dwóch dokumentów, powódka argumentowała, że są to dokumenty, które „powstały/zostały ujawnione wobec powódki po dacie wydania rozstrzygnięcia przez Sąd I instancji, a zatem powołanie tych dowodów w toku postępowania przed Sądem Rejonowym nie było możliwe”. Owe dokumenty to pisemne oświadczenie M. S., matki powódki, z dnia 21 października 2015 r., w którym stwierdza, że pożyczyła córce kwotę 3.000 zł w celu udzielenia pożyczki pozwanemu – pierwszy dokument. Drugi – wydruk z historii rachunku bankowego G. S. z dnia 13 listopada 2015 r. Nie może ulegać wątpliwości, że są to dowody spóźnione. Nie ma znaczenia, że powstały one dopiero po wydaniu wyroku w pierwszej instancji. Istotne jest to, że zawierają informacje znane powódce jeszcze przed wytoczeniem powództwa. Z faktów, o których mowa tych dokumentach, co za tym idzie, z właściwych środków dowodowych, powódka mogła zatem skorzystać w pierwszej instancji. Warto przy tym dodać, że pierwszy dokument sprowadza się do zastąpienia dowodu z zeznań M. S. w charakterze świadka, natomiast drugi (bez omówienia) dowodzi tylko, jakich operacji dokonano na rachunku osoby trzeciej wobec stron postępowania.

Niemożliwość skorzystania w postępowaniu w pierwszej instancji z określonych okoliczności faktycznych lub środków dowodowych nie zachodzi, gdy istniała obiektywna możliwość powołania ich w tym postępowaniu, a tylko na skutek opieszałości, zaniechania czy błędnej oceny potrzeby ich powołania strona tego nie uczyniła (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 lutego 1999 r., II CKN 807). Z tych względów wnioski dowodowe zgłoszone w apelacji należało oddalić. W konsekwencji, podniesione przez skarżącą zarzuty naruszenia prawa materialnego podlegały rozpoznaniu na tle stanu faktycznego ustalonego przez Sąd Rejonowy.

Umowa pożyczki zawarta pomiędzy małżonkami, której przedmiotem są środki pieniężne wchodzące w skład majątku wspólnego, jest nieważna. Gospodarowanie wspólnymi środkami finansowymi oraz sposób ich wydatkowania polega bowiem na zarządzaniu nimi przez małżonków, a nie zaciąganiu między sobą odrębnych zobowiązań (art. 31 § 1 kro w zw. z art. 36 § 1 kro w zw. z art. 58 § 1 kc).

Zgodnie z art. 45 § 1 kro, każdy z małżonków powinien zwrócić wydatki i nakłady poczynione z majątku wspólnego na jego majątek osobisty, z wyjątkiem wydatków i nakładów koniecznych na przedmioty majątkowe przynoszące dochód. Może żądać zwrotu wydatków i nakładów, które poczynił ze swojego majątku osobistego na majątek wspólny. Nie można żądać zwrotu wydatków i nakładów zużytych w celu zaspokojenia potrzeb rodziny, chyba że zwiększyły wartość majątku w chwili ustania wspólności. Jak stanowi § 2, zwrotu dokonuje się przy podziale majątku wspólnego, jednakże sąd może nakazać wcześniejszy zwrot, jeżeli wymaga tego dobro rodziny. Poza rozliczeniem wydatków i nakładów na tych samych zasadach podlegają również rozpoznaniu roszczenia małżonków z tytułu spłaconych długów oraz inne jeszcze roszczenia pozostające w związku z istnieniem w czasie trwania wspólności ustawowej majątku wspólnego oraz majątków osobistych obojga małżonków (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12 kwietnia 2000 r., IV CKN 27/00).

Skoro więc powódce nie przysługuje w stosunku do pozwanego roszczenie z tytułu zwrotu pożyczki, to powództwo obejmujące to roszczenie Sąd Rejonowy słusznie oddalił, zaś apelacja nie zasługiwała na uwzględnienie (art. 385 kpc).

Apelacja okazała się natomiast zasadna w odniesieniu do rozstrzygnięcia o kosztach zastępstwa procesowego przyznanych pozwanemu (punkt 3 zaskarżonego wyroku). Sąd zasądził z tego tytułu na rzecz pozwanego kwotę 1.200 zł, tymczasem przy wartości przedmiotu sporu powyżej 1.500 zł do 5.000 zł stawka minimalna wynagrodzenia adwokackiego wynosi 600 zł (§ 6 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu, j.t. Dz.U. 2013/poz. 461 ze zm.). W tym zakresie wyrok należało zatem skorygować (art. 386 § 1 kpc).

O kosztach postępowania odwoławczego Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 391 § 1 kpc w zw. z art. 98 § 1 i 3 kpc oraz § 6 pkt 3 w zw. z § 13 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r., zasądzając na rzecz pozwanego z tytułu kosztów zastępstwa procesowego kwotę 300 zł.

SSO Tomasz Żak